

**БАЛЕТМЕЙСТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ АРТЕМА ШОШИНА
НА УКРАЇНСЬКИХ СЦЕНАХ, НА ПРИКЛАДІ БАЛЕТІВ
«МАВКА» В. ПОЛЬОВОЇ ТА «ЛЕСЯ» Ф. ШУБЕРТА**

Лейбик В. С.

*студентка II курсу факультету культури і мистецтв
Волинський національний університет імені Лесі Українки*

Косаковська Л. П.

*кандидат мистецтвознавства, доцент,
доцент кафедри хореографії
Волинський національний університет імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

На сучасному етапі українська хореографія переживає активну фазу оновлення. Звернення до творчості постатей української літератури у хореографічному мистецтві не є рідкістю. Актуальність даного дослідження зумовлена осмислення сучасних українських балетмейстерів у процесі розвитку балетного театру.

Сучасний український балет перебуває на етапі активної художньої модернізації. На сьогоднішній день балетний театр дедалі частіше постає як форма художнього пізнання національної культурної спадщини. Звернення до творчості видатних діячів української літератури, зокрема Лесі Українки, у хореографічному мистецтві сприяє розвитку типу сценічної мови, де танець є інструментом символічного, філософського висловлювання. У цьому контексті увагу привертає балетмейстерська діяльність Артема Шошина – одного з представників сучасної української хореографії, чиї постановки є прикладом поєднання сучасних хореографічних підходів з класичними традиціями. Для його балетів характерна психологічна мотивація рухів, символічність наповнення жесту, інтерес до внутрішнього світу людини і драматургічно вмотивована пластика, де кожен рух має значення.

Балет-феєрія «Мавка» на музику сучасної української композиторки Вікторії Польової створений за мотивами драми-феєрії «Лісова пісня» Лесі Українки та вперше представлений на сцені Львівської національної опери 28 листопада 2025 року (балетмейстер-постановник Артем Шошин, асистент Тетяна Куруоглу, лібрето – Василь Вовкун, костюми – Наталія Міщенко «Постановка не є переказом відомої драми-феєрії, а її художнім переосмисленням» [1]. Це історія не лише про кохання, а також роздуми про духовність, про межу між природним і людським, про два світи – реальний та фантастичний. У центрі вистави – образ Мавки, який представ як

символ свободи, жіночої сили, єдності з природою та внутрішньої чистоти, що є протиставленням до раціонального світу людей. Хореографія у балеті будується на контрасті пластики персонажів. Образам лісових істот характерні м'які, плавні ліричні рухи, тоді як людські персонажі вирізняються різкими, ритмічними рухами. Такий прийом дозволяє глядачеві більш відчувати різницю та поглиблює конфлікт між зображуваними світами. У матеріалах Львівської національної опери зазначається, що балет постає як «історія кохання на межі двох світів, тонка психологічна драма, оповита стихійною красою природи» [1]. Застосований авторський задум підкреслює спрямованість постановки не лише на сюжетне відтворення, але й на емоційне переживання глядачів у залі.

Не менш відомою роботою Артема Шошина (асистенти – Тетяна Куруоглу, Анастасія Баїрд) є балет – біографія «Леся», на музику Франца Шуберта, художника костюмів – Неллі Васейкіна, лібрето Наталії Скорульської. Прем'єра балету відбулася 2 лютого 2025 року на сцені київського Міжнародного центру культури і мистецтв (Жовтневий палац). Автори рецензії на сайті центру висловлюють думку, що «це більше, ніж балет – це жива історія серця, духу і кохання, що оживає на сцені» [4]. У цій постановці Артем Шошин показує не хронологічний виклад біографії Лесі Українки, а подає мовою класичного танцю символічне осмислення життєвого та творчого шляху Лесі Українки. У статті Vogue UA наголошується, що балет, виходячи за межі канонічного образу поетеси, «показує живу жінку, зі своїми драмами та пристрастями...» [3]. Через хореографію першого в Україні біографічного балету про А. Шошин передає теми духовної сили, боротьби з хворобою, творчого самоствердження, стійкості. Образ Лесі у постановці є символом митця, для якого творчість є формою супротиву соціальним обмеженням та фізичному болу.

Отже, балетмейстерська діяльність Артема Шошина відіграє значну роль у розвитку типу сценічної мови, де танець є інструментом символічного, філософського висловлювання. Його постановки «Мавка» та «Леся» переконливо демонструють, що хореографія є одним із найвизначніших засобів осмислення національної культурної спадщини, зображення літературних образів та біографій видатних постатей історії культури України.

Література:

1. Балет «Мавка» на музику Вікторії Польової у Львівській опері. *Huk.Media*: веб-сайт. URL: <https://huk.media/balet-mavka-na-muzyku-viktoriyi-polovoyi-vpershe-prozvuchyt-na-sczeni-lvivskoyi-opery/> (дата звернення: 01.01.2026).
2. Леся. *Контрамарка*: веб-сайт. URL: <https://kontramarka.ua/uk/lesa-99660.html> (дата звернення: 01.01.2026).

3. Мавка : балет-феєрія. *Львівська національна опера* : веб-сайт. URL: <https://opera.lviv.ua/shows/mavka/> (дата звернення: 01.01.2026).

4. У Києві відбудеться прем'єра балету про Лесю Українку. *Vogue UA* : веб-сайт. URL: <https://vogue.ua/article/culture/teatr/u-kiyevi-vidbudetsya-prem-yera-baletu-pro-lesyu-ukrajinku-57535.html> (дата звернення: 28.12.2025).

5. У Львівській національній опері відбувся перший прем'єрний показ балету «Мавка». *Львівська національна опера*: веб-сайт. URL: <https://opera.lviv.ua/u-lvivskiy-natsionalniy-operi-vidbuvsia-pershyu-prem-iernyy-pokaz-baletu-mavka-viktorii-polovoi/> (дата звернення: 01.01.2026).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-630-3-83>

ТАНЦЮВАЛЬНИЙ ТЕАТР ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН У ЄВРОПЕЙСЬКІЙ КУЛЬТУРІ ХХ СТ.

Моли Є. К.

*студентка IV курсу факультету культури і мистецтв
Волинський національний університет імені Лесі Українки*

Науковий керівник: Москвич О. Д.

кандидат філософських наук, доцент,

завідувач кафедри культурології

Волинський національний університет імені Лесі Українки

м. Луцьк, Україна

Актуальність дослідження танцювального театру як соціокультурного феномена зумовлена трансформаціями, що відбулися у сфері сценічного мистецтва протягом ХХ століття. Саме в цей період танець виходить за межі суто хореографічної практики і починає функціонувати як складна форма художнього висловлювання, що поєднує рух, драматургію, візуальні образи та перформативні стратегії. В сучасному культурологічному дискурсі танцювальний театр розглядається не лише як жанрове явище, а як спосіб осмислення тілесності, ідентичності та соціального досвіду, що визначає його особливе місце в сучасній культурі [2].

Посилення інтересу до танцювального театру також пов'язане з розширенням міждисциплінарних підходів у гуманітарних дослідженнях, де танець дедалі частіше інтерпретується як форма комунікації, що дозволяє репрезентувати складні соціальні та психологічні процеси. Це особливо актуально у контексті сучасних культурних змін, коли традиційні моделі репрезентації поступаються місцем відкритим,